
Normalizacja

„Normalizacja wprowadzenie norm, uregulowanie, standaryzacja, typizacja, ujednoczenie”.*

*definicja zaczerpnięta ze Słownika wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych Władysława Kopalińskiego.

W pedagogice Marii Montessori normalizacja nie odnosi się do kwestii powszechnie uznawanych za typowe, czy po prostu normalne. Termin ów ma wyjątkowe znaczenie. Oznacza powrót dziecka do jego prawdziwej natury, pod warunkiem, że znajdzie się ono w odpowiednim otoczeniu. Według Marii Montessori natura dziecka jest uporządkowana i harmonijna. Czynniki zewnętrzne sprawiają jednak, że dziecko odchodzi od swojej natury i zachowuje się w sposób, który dorośli odbierają jako niegrzeczny.

Normalizacja jest procesem harmonijnego i zintegrowanego rozwoju, który odbywa się poprzez pracę, a jego wynikiem jest harmonijna osobowość.

Maria Montessori obserwowała dzieci, którym dano swobodę w otoczeniu sprzyjającym ich rozwojowi. Dzieci wyglądały kwitnąco, nie było u nich widać zmęczenia ani zniechęcenia, były żywe, radosne i zadowolone. Dzięki umiejętności skupienia się przy pracy i powtarzalności ćwiczeń samodzielnie przez nie wybranych dzieci rozwijały wewnętrzną dyscyplinę, spokój i samozadowolenie.

Ten właśnie proces Maria Montessori nazywała normalizacją i uważała ją za najbardziej istotny wynik całej pracy. Napisała, że:

„Znormalizowane” dzieci (...) wykazują w swoim dalszym rozwoju te wspaniałe cechy, które opisujemy jako: spontaniczną dyscyplinę, ciągłą, radosną pracę, społeczne instynkty pomocy i współczucia wobec innych... Ciekawa, samodzielnie wybrana praca, która powoduje koncentrację, ale nie zmęczenie, zwiększa energię oraz umiejętności psychiczne dziecka i prowadzi do zdobycia panowania nad sobą.

Normalizację charakteryzuje umiłowanie porządku i pracy, spontaniczna koncentracja, przywiązanie do rzeczywistości, umiłowanie ciszy i samodzielnej pracy, wygaszenie instynktu posiadania, umiejętność podejmowania decyzji, posłuszeństwo, samodzielność i inicjatywa, spontaniczna samodyscyplina oraz radość. Dlatego otoczenie dziecka musi być tak przygotowane, aby mogło ono samodzielnie podejmować decyzje, dokonywać wyborów oraz ponosić konsekwencje swoich decyzji i działań.

W świecie Montessori granice i zasady postępowania są jasno wyznaczone - wszystko jest uporządkowane i przejrzyste. Dzieci same podejmują decyzje, czym będą się zajmować.

Jednocześnie zachęca się je do odstawiania materiałów po wykonaniu pracy na odpowiednie miejsce, aby mogły zostać użyte przez następne dziecko. Maria Montessori twierdziła, że każda niepotrzebna pomoc może ograniczyć rozwój, przysłonić samodzielność i wyręczyć. Wolność poruszania się i wyboru zajęcia przez dziecko daje mu poczucie siły i własnej wartości oraz wiary w swoje możliwości i zdolności, a w efekcie prowadzi do bycia niezależnym od osób dorosłych.

Wykorzystując materiały edukacyjne Montessori dziecko uczy się podczas praktycznych ćwiczeń. Dzięki odkrywaniu i poznawaniu stopniowo przechodzi od konkretnego do abstrakcji. Działając samodzielnie pokonuje kolejne stopnie trudności.

Grupa montessoriańska zróżnicowana jest wiekowo, dzięki czemu dzieci pomagają sobie wzajemnie i uczą się od siebie. Takie otoczenie sprzyja rozwojowi spontanicznej samodyscypliny oraz społecznego instynktu pomagania innym. Dzięki temu dziecko nie pracuje też pod presją oceny oraz nie jest ograniczone tematami, które proponuje nauczyciel.

***Rozwijanie własnych zainteresowań pomaga mu zdobywać wiedzę,
którą zapamiętuje z przyjemnością, bez wysiłku, bez znudzenia i bez przymusu.
Krok po kroku.***

Według Marii Montessori nauczyciel powinien być osobą spokojną, cierpliwą i pokorną, powstrzymującą swoje impulsy oraz wykonującą swoje zadania praktyczne z delikatnością. Zadaniem nauczyciela jest obserwowanie dzieci oraz przygotowywanie dla nich otoczenia, które zachęcałoby je do zaangażowania się w pracę i podejmowania wyzwań przez nie stawianych.

Nauczyciel jest łącznikiem między dzieckiem a przygotowanym otoczeniem. Kiedy otoczenie zaspakaja potrzeby dzieci stają się one bez pomocy i jakiegokolwiek ingerencji dorosłych spełnione intelektualnie i emocjonalnie oraz pełne radości oraz uprzejmości względem ludzi.

Innymi słowy są „znormalizowane”.

Bibliografia

- „Domy dziecięce” Maria Montessori
- „Chłonny umysł” Maria Montessori
- „Odkrycie dziecka” Maria Montessori
- „Maria Montessori: jej życie i praca” E.M. Standing

